

DIDŽIŲJŲ RAIDŽIŲ RAŠYMO PAVADINIMUOSE ATMINTINĖ

1. Įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimų, susidedančių iš dviejų ar daugiau bendrinės reikšmės žodžių, tik **pirmasis žodis rašomas didžiąja raide**, pvz.:

Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Valstybinė higienos inspekcija, Kultūros ministerija, Tarptautinis valiutos fondas.

2. Jei įstaigos, įmonės ar organizacijos pavadinimas, susidedantis iš dviejų ir daugiau žodžių, prasideda tikriniu vardu: *vietovardžiu* (valstybės, miesto, kaimo, rajono, seniūnijos vardu ir pan.) ar *asmenvardžiu*, didžiąja raide rašomas tik tas tikrinis vardas; žodis, einantis po jo, kaip ir toliau einantys bendriniai žodžiai, rašomas mažąja raide, pvz.:

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos bankas, Kretingos rajono savivaldybės taryba, Kretingos rajono savivaldybės administracija, Juozo Juozaičio individuali įmonė.

3. Įmonių, įstaigų ir organizacijų sutrumpinti pavadinimai rašomi kaip atitinkami nesutrumpintieji, pvz.:

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija – Susisiekimo ministerija, Kretingos rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras – Socialinių paslaugų centras, Kretingos rajono pirminės sveikatos priežiūros centras – Pirminės sveikatos priežiūros centras, Kretingos rajono savivaldybės kultūros centras – Kultūros centras, Kretingos rajono savivaldybė – Savivaldybė (rašoma didžiąja raide, kai kalbama apie instituciją, o ne apie teritoriją).

4. Įstaigų, įmonių ir organizacijų struktūrinių padalinių oficialūs pavadinimai pradedami rašyti didžiąja raide, pvz.: Kretingos rajono savivaldybės tarybos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto komitetas – Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto komitetas, Kretingos rajono savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius – Buhalterinės apskaitos skyrius.

5. Mažąja raide rašomi įstaigų, įmonių, organizacijų valdymo vienetų pavadinimai, pvz.: **Kretingos J. Pabrėžos universitetinės gimnazijos mokytojų taryba**

Masiškai paplitusių padalinių (bibliotekų, buhalterijų, raštinių, kanceliarijų, kabinetų, laboratorijų, kasų ir kt.) pavadinimai taip pat rašomi mažąja raide, pvz.:

Savivaldybės mero priimamasis, UAB Kretingos autobusų parko buhalterija, Kartenos ambulatorija.

6. Aukščiausiųjų valstybinės valdžios institucijų pavadinimų visi žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.:

Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Aukščiausiųjų tarptautinių organizacijų ir jų vyriausiųjų institucijų pavadinimų visi žodžiai taip pat rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.:

Jungtinės Tautos (Jungtinių Tautų Organizacija), Generalinė Asamblėja, Saugumo Taryba, Ekonominė ir Socialinė taryba, Tarptautinis Teismas, Europos Sąjunga, Europos Sąjungos Taryba, Europos Parlamentas, Europos Taryba, Šiaurės Taryba.

7. Dokumentų pavadinimų pirmasis žodis rašomas didžiąja raide, pvz.:

Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas – Valstybinės kalbos įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas – Vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas – Darbo kodeksas.

Ypatingos reikšmės dokumentų visi pavadinimo žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis:

Lietuvos Statutas, Lietuvos Nepriklausomybės Aktas – Nepriklausomybės Aktas, Lietuvos Respublikos Konstitucija – Konstitucija.

8. Aukščiausių apdovanojimų pavadinimai:

Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinas, Vyčio kryžiaus ordinas, Lietuvos nacionalinė premija, Valstybinė Jono Basanavičiaus premija.

Garbės ir padėkos raštų ar garbės vardų bei laipsnių pavadinimai rašomi mažąja raide, pvz.: **garbės raštas, padėkos raštas, sporto meistras, profesorius, habilituotas daktaras, akademikas, garbės piliečio vardas.**

9. Pareigų pavadinimai ir titulai paprastai rašomi mažąja raide, pvz.: **prezidentas, ministras pirmininkas, ministras, rektorius, direktorius, senatorius, meras, vedėjas.**

Iš pagarbos didžiosiomis raidėmis gali būti rašomi aukščiausių pareigūnų pavadinimai: **Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas.**

Prašymuose, pareiškimuose, kvietimuose ir pan. dokumentuose didžiąja raide rašomas bet kurio pareigūno, į kurį kreipiamasi, pavadinimas, pvz.:

Širvintų rajono savivaldybės Merui, Kretingos rajono savivaldybės administracijos Direktoriui, mokyklos Direktoriui.

10. Žodžiai gali būti rašomi didžiąja raide stilistiniais sumetimais. Didžiąja raide gali būti rašomi žodžiai, kuriais mandagiai, su pagarba kreipiamasi į kitą asmenį (laiškuose, sveikinimuose, kvietimuose, prašymuose ir pan.), pvz.: **Jūs, Tu, Tamsta, Pone, Bičiuli, Gerbiamasis.**

Didžiąja raide rašomi žodžiai, kai jų žymimoms sąvokoms teikiama išskirtinė reikšmė bei pagarba, pvz.: **Tėvynė, Tiesa, Nepriklausomybė, Laisvė, Viltis, Atgimimas, Motina, Žmogus.**

Iš pagarbos didžiosiomis raidėmis gali būti rašomi reikšmingiausių organizacijų, visuomeninių judėjimų, istorinių įvykių ir kitų pavadinimų visi žodžiai, pvz.:

Lietuvos Sąjūdis, Lietuvos Valstybės Taryba, Baltijos Asamblėja, Baltijos Taryba, Didysis Vilniaus Seimas.

11. Švenčių ir išskirtinės reikšmės renginių pavadinimai:

Kūčios, Kalėdos, Naujieji metai, Trys karaliai, Joninės, Užgavėnės, Pelenų diena, Didysis penktadienis, Verbų sekmadienis, Velykos, šv. Velykos, Žolinė, Šeštinės, Sekminės, Šilinė, Visų Šventųjų diena (Visi šventieji), Vėlinės, Motinos diena, Tėvo diena, Kovo 11-oji, Vilties ir gedulo diena, Juodojo kaspino diena, Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena ir kt.

Stilistiniais sumetimais, kai pavadinimams teikiama išskirtinė reikšmė, visus pavadinimo žodžius galima rašyti didžiosiomis raidėmis: **Šv. Kalėdos, Naujieji Metai, Trys Karaliai.**

12. Švenčių, dienų ir panašių progų, susijusių su tam tikra žmonių grupe (pagal profesiją, specialybę, socialinę padėtį ir pan.), pavadinimuose vartotina daugiskaita: **Mokytojų diena, Medicinos darbuotojų diena, Karių diena, Slaugytojų diena, Pasieniečių diena, Muziejų diena.**

Vienaskaitos formos vartojamos apibendrinta simboline reikšme – jomis žymimos sąvokos, kurioms teikiama išskirtinė reikšmė ir pagarba: **Motinos diena, Tėvo diena, Moters diena, Jaunimo diena, Šeimos diena.**

Parengta pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimus, Konsultacijų banko informaciją, Kanceliarinės kalbos patarimus.